

'Microlekkage, een onderschat probleem'

Inleiding

Het verschijnsel microlekkage en de daarvoor veroorzaakte irritatie van de pulpa zijn lange tijd onderschat. Pijn na een restauratieve behandeling werd ook door onderzoekers, dikwijls toegeschreven aan de irriterende werking van restauratiematerialen. Deze oorzaak-en-gevolg-verband heeft zich als een bijna onuitroeibaar idee vastgezet in de geest van veel onderzoekers, docenten en praktici. Steeds duidelijker wordt echter dat niet de (vermeende) giftigheid van de restauratiematerialen, maar microlekkage de pulpa irriteert.

Meer inzicht in voornoemde problematiek moet leiden tot een andere benadering van de restauratieve procedures, in een poging een betere bescherming aan de pulpa te bieden. Daarbij zijn een der volgende vragen van belang:

- Over welke afweermecanismen tegen prikkels beschikt de pulpa?
- Hoe reageert de pulpa op de processen van preparatie en restauratie?
- Wat is de betekenis van de vloeistofstroom in de dentinekanalen?
- Is microlekkage alleen een kwalitatief of ook een kwantitatief probleem?
- Is het gebruik van een onderlaag noodzakelijk en zo ja, welke?
- Hoe kan een goede adhesie aan glazuur en dentine worden gerealiseerd?
- Is een hermetische afsluiting noodzakelijk en hoe is die te verkrijgen?

Tijdens de najaarsvergadering van de Nederlandse Vereniging van Tandartsen op 3 november 1989 werd op deze vragen ingegaan door bekende praktici en onderzoekers uit binnen- en buitenland, mede met de bedoeling zodanige praktische informatie te verschaffen dat de geschetste problematiek adequaat kan worden geattaqueerd.

In dit themanummer benadert Cox het onderwerp 'van binnen uit'; hij behandelt de wijze waarop de pulpa op allerlei prikkels

nwwta

Nederlandse Vereniging van Tandartsen

"Microlekkage, een onderschat probleem"

kan reageren en wat er zoal in de dentinekanalen kan gebeuren. Vervolgens bespreekt Advokaat enkele manco's van restauraties, die van amalgaamrestauraties in het bijzonder. Het beperken van schade door een degelijke barrière aan te brengen tussen dentine en restauratie, is het onderwerp van de verhandeling van Penning.

Cox beschrijft daarna de smeerlaag. Wat is de samenstelling van de smeerlaag en welke zijn de mogelijkheden om deze zodanig te bewerken dat minder lekkage optreedt, een betere bescherming van de pulpa wordt verkregen en een goede hechting

tot stand komt tussen tandweefsel en restauratiemateriaal? De Gee haakt daarop in met zijn beschrijving van de verschillende principes van hechting tussen adhesieven en dentine. Davidson ten slotte beantwoordt de vraag of een hermetische afsluiting noodzakelijk en mogelijk is. Met enkele voorbeelden illustreert hij hoe soms een volledige afsluiting kan worden gerealiseerd.

J. P. van Amerongen, moderator
O. Hokwerda, voorzitter NVVT